

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână. Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Râlca, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

„Adevărat că a'nviat“

Pentru a frânge cătușele păcatului și-a revărsa asupra lumii lumina cea nouă, Hristos. Mântuitorul, și-a încheșat o singură oștiră luptătoare, mică și nepretențioasă: pe cei doisprezece apostoli.

Suflete neîntinate de spoiala unei culturi strălucitoare numai în afară, cu acea, mare bunătate care se deschide larg tuturor gândurilor lui Dumnezeu, această mică oștiră a cucerit pentru totdeauna lumea și-a marcat începerea unui nou testament: al legăturii între Dumnezeu, tatăl nostru carele este în ceruri și între noi, predestinați a fi fii ai lui și moșteni ai fericirii Lui fără de sfârșit!

Desigur că învățătorul, cum i se spunea, a știut prea bine pentru ce și-a ales ucenici chiar din pătura cea mai de jos, din popor!

Nimeni nu este mai capabil de-a plini cuvântul evanghelic, ca sufletul nealterat de minciună și reatros fiat de păcat, sufletul care se știe înfiora de toată măreșia misiunii altruiste, care trăește prin toate fap-

tele, pe care le face numai prin Dumnezeu și numai pentru El.

Fericit neamul care are încă aceasta pătura sănătoasă și capabilă de înțelegere și mucenicie! Fericit dascălul unui astfel de neam.

Cautați în istorie, la resurzele cele mai irezistibile cari au determinat și dus la biruință o idee, care a cerut pecetea sângelui inimii și o să vă convingeți că toate evenimentele mari au fost duse la biruință de sufletul acestei mulțimi, care a înțeles atât de minunat fiecare gând mare și sfânt, l-a apoteozat cu sfânta și marea lui naivitate și l-a dus la triumf prin ori câte sacrificii i s'au cerut!

Cugetați-vă cât de puține au fost mijloacele de a-lumina în trecut, cât de grele veacurile de întunec și minunați-vă de minunea prin care el nu numai s'a păstrat, dar s'a păstrat mai presus de neamurile ce-l încunjoară.

Și de aceea, stăruieți mai vârtos și mai cu osârdie întru căile Domnului, pregătind sufletul neamului nostru pentru marea cucerirea a viitorului, pentru triumful întreg al luminii și al puterii, care Dumnezeu, preamilostivul, l-a împodobit cu ăraia îmbelșugare.

Sămănați cât mai multă lumină în sufletul răscolit de plugul cuvântului vostru, în sufletul acesta bun, mare, generos, fără păreche al țaranului român.

Nici un suflet de neam și nici un norod nu cerșește mai multă lumină ca sufletul lui și nicăiri nu-și va găsi, ca într'însul, cuib mai cald și mai primitiv cuvântul Domnului nostru Isus Hristos!

Cu gândul și credința în acest mare triumf să ne veselim și să ne îmbrățișăm toți fiii neamului și bucurându-ne de câte ni s'au dat să ne spunem unul altuia din toată căldura sufletului nostru:

„Adevărat, că a înviat“

O. Hulea

Eterna problemă.

Regret că nu am fost prezent la conferința despre: „Învățătorii și folklorul”, ținută la Cluj de unul dintre bibliotecarii dela „Biblioteca Universității”, d. I. Mușlea, membrilor cercului didactic primar. Sunt incredințat că la începutul ori la sfârșitul expunerii a făcut un călduros apel la învățători să adune comorile neprețuite ce zac și azi în graiul poporului. Va fi amintit desigur numele lui *Bogdan Petriceicu Hașdău*, care cu ajutorul învățătorilor a colecționat bogat material folkloristic, va fi amintit de marii învățători folkloriști: *Tufescu, Kirileanu, Rădulescu Codin*, neîntrecutul *Tudor Pamfile, Pop Releganul* din Ardeal, *Gheorghe Cătană* din Banat și mulți alții merițoși. S'ar impune chiar o monografie bibliografică a lor, ca să se invedereze munca feliurită a învățătorilor. Nu mă indoiesc, că învățătorii și înainte de conferința dlui bibliotecar s'au simțit datori să adune materialul folkloristic dela poporul nostru și dacă li s'a mai amintit despre această datorie a lor e că se resimte mult literatura poporală de lucrările făcute pe acest teren de învățători și se cere continuitate.

Ieșind însă cu sufletul înălțat dela o asemenea conferință și rămânând singur, dacă ești învățător, nu se poate să nu ai reflecțiile acestea.

În largul acestei țări se țin conferințe cu învățătorii, se scriu cărți, articole de revistă și ziare în care se cere cu înzistență contribuția învățătorilor. Nu este ram moral, intelectual, agronomic, comercial, industrial la care să nu fie chemat învățătorul să-și dea obolul lui de puteri.

Doctorul voiește, împreună cu noi, să trăiască săteanul igienic, să se hrăneasă mai bine, să cunoască profilaxia boalelor și n'are alt mijloc de propagandă decât pe învățător și ține conferințe, scrie cărți și broșuri articole închinatę învățătorimii pretinzându-i muncă intru realizarea scopurilor sale nobile.

Legumicultorul vede cum stau vraiește grădinile sătenilor ar vrea să fie cultivată cum a văzut în Franța și apelează la învățător.

Pomologul știe ce articol important de export ar fi fructele dorește mult să se sădească pomi, — cu sprijinul cui — al învățătorului.

Cerealistul recunoaște calitatea inferioară a cerealelor provenită în parte din împărțirea pământului, ca să se obțină o calitate superioară, oare prin cine să fie îndemnați sătenii — prin învățător.

Cooperatorul ar vrea să planteze cooperația din Danemarca la noi; sericicultorul, vrea să aducă cultura viemilor de mătase,

un abundant isvor de câștig, cum a văzut în Italia, învățătorul dintr'un patriotism înalt să facă posibilul.

Preotul ar voi demnitatea tinerimii prin învățător, prefectul supunere legilor, societățile de asigurare și băncile caută achiziții prin învățător, vânzări de cărți, prin învățător, care are de făcut peste zi 5 ore de curs cu copii după temeinică pregătire a lecțiilor prin studiul continuu de cărți profesionale, așa se cere, pândind după metodele perfecționate, mai face 2 ore de curs seara cu adulții. Dumineca cântă în cor cu copiii la liturgie, după amiazi ține șezătoarea literară cu cor și jocuri naționale în satul său ori la cercul cultural în satul vecin. Duminecă seara îl reclamă banca poporală. Luni dimineața o ia da capo.

Oare mai are omul acesta vreme să cumpere alimente și vesminte familiei ori să-și vadă de copilul dela școala dela oraș, nu se întreabă nimeni.

N'am terminat cu pomelnicul activităților ce se impun; și-rul lor ar putea fi completat de un grup de învățători, cari vor ști înșira multe, dela vânzarea de cărți postale ilustrate până la reprezentății de teatru poporal, dela colecționarea semințelor de salcâm pentru împădurirea coastelor râpoase până la recolta inului și a sfeclei de zahar, dela alinierea străzilor până la vitele de prăsilă.

Nu ne arde de ironii și zeflemele, când e vorba de eterna problemă a culturii poporului am lipsi dela datoria noastră dacă nu am păstra toată seriozitatea. Voim să arătăm, că nu e destul cât fac intelectualii noștri, când se mărginesc să dea sugestii prin apeluri, circulări, broșuri, cărți și conferențe, voim să-i vedem înșirați cu noi pe brazdă, cot la cot, umăr la umăr. Dela masa de sris, ce se poate face pentru cultura poporului, e prea puțin. A medita la masa din cafenea despre fericirea poporului fără a te cobori la el e un platonism, de care ne putem lipsi și apelurile isvorite astfel vor folosi, poate, de platformă pentru ridicarea în scaun a autorului, culturii poporului însă nu.

Acesta e cuvântul nostru autorizat, intrucât suntem singurii muncitori efectivi în ogorul culturii poporale.

Toma Cocișiu.

„Hristos a'nviat și viața viețuește.“

Aceasta este exclamarea entusiastă și plină de bucurie, prin care Sft. Ioan Gură de Aur invită în ziua învierii, pe toți creștinii la „ospățul credinții“.

Intr'adevăr, învierii Mântuitorului nostru îi putem zice: Biruința vieții asupra morții; a luminei asupra întunerecului; a libertății asupra robiei; deoarece, ființa omenească a fost creată spre viață, spre lumină și libertate. Unde s'a înfipt sămânța

evangheliei lui Hristos, acolo a'nceput se incolțească și inflorescă viața cea doritoare de lumină, și de libertate; acolo s'a adăpostit duhul (spiritul) lui Dumnezeu — care după cuvântul sft. Scripturi — locuște împreună cu libertatea.

Dacă sub raportul vieții morale psihice, izbăvirea omenirii din lanțurile pământului și ale osândii este rezultatul cel mai însemnat al învierii Mântuitorului, atunci sub raportul vieții noastre sociale, fructul cel mai prețios dar și cel mai primejdios pentru răspândirea evangheliei lui Hristos este: libertatea. Spre această libertate se îndreaptă incontuu viața și străduințele tuturor popoarelor creștine; și tocmai în calea ei răsar cele mai variate piedeci, și, cele mai stăruitoare încercări de a'i săpa mormântul; răsturnând peste ea lespezea volniciei necruțătoare.

Aceste piedeci și încercări răsar — durere — de cele mai multe ori din lăuntru nostru; dela mulțimea patimilor și pornirilor păcătoase; cari întunecă viața, lumina și libertatea sufletească a adevăratului creștin. Această integrală libertate însă, o poate garanta numai deplina liniște și seninătate a cugetului prin lepădarea de „toată grija cea lumească” astfel, ca nimic să nu stea în calea sufletului creștinesc, spre a'l tulbura și împiedeca în năzuința permanentă către Creatorul și divinitatea din care purcede. Iar piedecile din afară ale acestei libertăți, le găsim în toate măsurile izvorâte din cugetul necurat pentru a cauza deaproapelui nedreptate; în loc de a'i înlesni cărările spre desăvârșire.

Impotriva acestor multiple piedeci am avut și avem și azi de luptat în viața noastră de creștini și de cetățeni ai patriei întregite; pe care o dorim din suflet ca să fie veșnic stăpănită de duhul lui Dumnezeu; adecă spiritul libertății dătătoare de viață.

Precum întotdeauna, așa și'n zilele noastre, fermecătoarea și simbolică zi a Invierii trebuie să ne învioreze prin învățămintele Dumnezești, pe cari ni-le putem procura din înălțătorul ei cuprins. Înarmați cu astfel de arme din cari răsare convingerea că „lupta și suferința este absolut necesară pentru biruință” înaintașii noștri au fost în stare se înfrunte toate ispitele și'n-cercările din trecut, pregătindu-ne astfel sufletele noastre prin îndehungă răbdare creștinească; pentru clipa cea mare a izbăvirii!

Și precum s'au lămurit sufletele înaintașilor noștri în focul suferințelor din trecut, având cea mai puternică armă „credința în Mântuitorul” tot astfel se vor lămuri — sperăm — și sufletele noastre în focul suferințelor prezente și viitoare. Pentru aceasta însă, trebuie să fim pătrunși de adevărul că „Invierea Domnului” nu este numai o sărbătoare legată de o dătină străveche, ci este însăși „biruința vieții” impunând tuturor sufletelor creștine datoria de a contribui la această biruință; întocmindu-și traiul în așa fel, ca'n fiecare zi și'n fiecare clipă să poată, simți pe Mântuitorul înviind în sufletele lor!!

Să punem deci ca îndrumător și păzitor al vieții noastre pe: Isus cel înviat din morți; pe împăratul împăraților; pe stăpânul stăpânilor; pe judecătorul viilor și al morților; pe mângâitorul celor ce plâng; pe ocrotitorul orfanilor; pe îndreptătorul tinerilor; pe sprijinitorul bătrânilor!

Numai astfel vom putea contribui la biruința vieții asupra morții; a luminei asupra întunecului; a libertății asupra robiei!

Ionel Pitic Inv. dir.

Sufletul care ne trebuie.

Cât a insetat înaintașii noștri după scumpa noastră Românie-Mare! Cât eroism și suferință, câte lacrimi, câte rugi și blesteme nu le-a fost dat să audă și să vadă, săltărețele noastre văi și bătrânele noastre păduri! Câtă revoltă innădușită, câți pumni încheștați, nu se ridicau amenințatori asupra celorce țineau metodic la sărăcirea și desființarea noastră! Toată această sguiduitoare învălmășală de patimi, s'a șters, par'că, din cartea „pătimirii noastre“.

Goana după o lesnicioasă procopsire, a strivit în sufletele noastre toată conștiința și ca un puhoi de apă vrășmașă și murdară, ne-a noroit toată inițiativa și tot idealul, atât de proprii nouă altădată. Lucsul deșanțat, petrecerile costisitoare și fără întrerupere, într'atâta ne-a tocit și desechilibrat, încât ne pretăm la orice, fără teamă de rușine și păcat.

Dar politica? O, această plagă socială, a innăbușit respectul legilor și-a ordinii, încât, pușini, cari mai credeau în sfințenia lor, astăzi, încep a bate în retragere. Legilor s'a substituit bunul plac și cluburile politice, cari leagă și desleagă în prezent totul.

Toată mârșevenia aceasta, nu se policnește o clipă măcar, spre a privi îndărăt la mocirla din care a eșit și înainte, spre prăpastia către care merge.

Când pe fondul sufletului românesc, animat altădată de muncă armonie și jertfă, se ivesc astfel de pete îngrijorătoare, vădind o adaptare la moravurile și josniciile, acăror părinți, Turco-Grecii, astăzi, cu o eroică sforțare, au început epoca de îndreptare. Iar noi să moștenim și continuăm aceste vicii și Fanariotice fără-de-legi? Noi, generația, care a gustat amarul jugului și-a călcâiului unei dominațiuni streine; noi, cari am avut și negrăita fericire de-a vedea, a avea, întrupat „*visul*“ pentru care ne-a „*răposat și moșii și părinții*“ — să n'avem atâta putere sufletească, de-a o rupe cu un trecut de ispите și păcate? N'am putea noi lepăda tot egoismul, toată corosiva lăcomie și stăpânindu-ne toată patima, să ne luminăm calea pentru noi și pentru urmași?!

Sărbătorite-au fost unirile cu patria mamă, cu: cântări și muzici, cu jocuri și lacrimi, cu glăsuiri isvorâte dintr'o legitimă și patriotică bucurie; cine ar-fi crezut, că după zece ani să ajungem în așa hal, că plecându-ne urechea la toate șaptele răutăcioase ale străinilor individeoși și-a tuturor năstrușnicilor, să luăm în deșert numele aceleia, ce ni mai scumpă, mai sfântă și mai a noastră, a scumpei noastre, României-Mari?! „Mici de suflet, mari de patimi“ ce suntem o facem răspunzătoare, *tot pe ea*, pentru păcatele ce ne sufoacă și pentru toate fleacurile și nimicurile ce, fatal, zilnic ne pasc.

Dacă, odată, am fi jertfit totul pentru frumosul nostru „*vis*“; astăzi, când trebuie să aducem cea mai modestă jertfă pentru țară, o aducem cu o rușinoasă sgârcenie — parc'am aduce-o pentru o țară străină și dușmană. Astfel de vânturi secăduitoare și viciate suflă din toate părțile, fiind-că nu întâlnesc în cale acel obstacol, care ar adăposti-o! conștiința națională însoțită de un patriotizm mai pronunțat!

Timpul hotărâtor a sosit, căci, ceea ce vedem și auzim astăzi, ca o mână criminală, ne strânge de gât.

Glumă nu-i și nici timp de pierdut. „Cultul Patriei“ trebuie încetățenit și cu osârdie cultivat, ca orice ceas din zi și noapte să ne găsească pregătiți și treji. Și cui revine și această mișaloasă, dar patriotică sarcină? Vouă, mucenicii satelor! Voi trebuie să îndreptați tot ce strică scâlciata propagandă electorală și-o administrație infirmă și abuzivă. Cuvântul vostru trebuie să fie asemenea unei doctorii alinătoare, ca cetățeanul să nu descuarazeze, ci să conlucre la mult așteptata îndreptare.

Sufletul oricărui *Român* trebuie să se sguide, nu numai când aude de intenția de răsluire a unui petec din pământul strămoșesc, ci și atunci, când cineva își permite ironii, sau denigrează țara, regele și graiul strămoșesc. Granitul acestei scumpe României, pot suferi o lărgire, dar strâmtare cu nici un preț și sub nici un cuvânt! Intregitatea statului trebuie să iasă din cadrul nevoilor mărunte. Aceasta o cere logica de fier a sbuciumului pentru întregirea neamului, dar o mai cer și umbrele celor opsute-de-mii de jerife ale acestei întregiri.

Nesocotirea legilor, e, boală cu leac. Ce nu se poate îndrepta atunci când este voință? Sărăcia, care e astăzi la ordinea zilei? Vai, da când am fost oare bogați? Săraci am fost și sărăcia n'are să ne sperie — zicea odată un preot. Numai atunci vom fi cu adevărat săraci, când ne vor lipsi virtuțile cetățenești, atât de mari, de dese și de'n floare altădată. Și credința mea, tare, este că isvorul acestor vârtuți, cu toată seceta ce bântue, încă n'a secat.

Săracul, preamărit de Ștefan-cel-Mare, n'a pierdut nimic din aureola ce-i impodobește fruntea. Căci zice marele Voevod:

„El făcea'n a clipei stâmpăr, cu durerea lui de țară. Din pământ udat cu lacrimi flori de aur să răsără“.

Acest suflet ne trebuie și astăzi!!

Sebeș

T. Trifa.

Câteva principii de educațiune.

Făptura omenească este formată din două părți: trupul și sufletul care se susțin reciproc. Deaceia când facem educația unui copil trebuie să ținem seama de ambele părți ale ființei umane dezvoltându-le în mod armonic.

Însă în această operă trebuie să dăm întâietate sufletului pentruca acesta să lucreze în vederea conservării și dezvoltării întregi ființe; căci deosebirea ce se observă în deprinderile morale și aptitudinile oamenilor, își are cauza în educația primită. Deaceia trebuie să purtăm multă grijă de a forma sufletul copilului spre ai da din vreme direcțiunea care are să-i influențeze întreaga viață viitoare; căci fericirea sau nefericirea va atârna de educația primită.

E lucru știut că după cum un corp rezistent suportă greutăți mari, tot așa un suflet tare va putea să reziste pornirilor rele, și va urma numai ce rațiunea îi va arăta că e bine. În genere societatea de azi nu e mulțumită cu educația tineretului. — Acest neajuns cu greu va putea fi înlăturat — oricât de bine ar fi organizată școala și oricât de perfecte ar fi metodele de predare — dacă nu vom avea sprijinul societății și mai ales al familiei. Noi — „învățători“ — ne-am făcut întotdeauna datoria, ne-am cunoscut și ne cunoaștem rolul ce-l avem în creșterea generațiilor de mâine, dar oricât ne vom da osteneala opera noastră nu va fi încoronată de un deplin succes, decât atunci când cei chemați să aducă lupta alături de noi, își vor cunoaște datoria și vor avea totdeauna cunoștințele necesare ca să și-o poată împlini.

Mai ales noi, învățătorii de pe sate ne uităm cu jale cum tot ceiace edificăm bun în sufletul copiilor la școală, să dăramă în familie. Cum vom putea munci cu spor când alții strică în urma noastră?

Și dacă mai ținem cont, de timpul petrecut în familie, și de faptul că mult mai ușor se dăramă decât se clădește, la ce rezultat am ajunge? Aceasta însă nu trebuie să ne descurajeze ci din contră să ne continuăm lupta cu stăruință și cu răbdare și în cele din urmă vom triumfa pe deplin. Pentru aceasta însă trebuie să procedem la distrugerea răului din rădăcină.

Sunt pedagogi cari susțin că copilul dela naștere nu e nici bun nici rău și mai târziu va fi cum îl va face educatorii.

Admițând și teoria atavismului că copilul s'ar naște cu inclinațiuni bune sau rele și totuși părinții nu sunt îndreptățiți dacă copiii deveniți mari sunt răi și nedisciplinați. Părinți sunt aceia cari pot distruge răul din rădăcină. În vârsta aceia fragedă dela naștere și până la 7 ani su letul copilului se poate foarte ușor modela. Și fericiți am fi când am primi la școală copii cu deprinderi bune, dornici de învățatură, într'un cuvânt cu un început de creștere aleasă. Noi am duce mai departe opera începută de alții!!

Dar răul cel mare tocmai aci stă. Cei mai mulți părinți nu și cunosc și nu-și înțeleg rolul covârșitor ce-l au în educația propriilor lor copii. Din neștiință — și deci fără vină — crezând că fac ca copiii lor să ajungă mai târziu oameni destoinici îi îndreaptă tocmai pe pante rele și pline de spini; așa că bietul învățător va trebui să pună o muncă îndoiită pentruca întâi să-i desvețe de apucăturile rele și pe urmă să procedeze să facă ceiace trebuia să facă părinții, rămânând astfel mult în urma celor ce primesc copii educați.

Atunci cum ne vom putea scăpa de această muncă zadarnică și vom putea lucra mai cu spor. ??

Grădinile de copii au un rol foarte mare în această direcție; însă de roadele lor suntem lipsiți cei de pe sate unde nu avem — în cele mai multe cazuri — nici localuri pentru școala primară. În cazul acesta nu ne rămâne decât să arătăm părinților cum trebuie să procedeze la facerea educației copiilor. Trebuie să muncim pentru a face din părinții copiilor adevărați părinți. A venit timpul când nu mai trebuie să tolerăm această neștiință — justificată dealtfel prin soarta vitregă a poporului român dela naștere până acum câțiva ani — și tot noi dascălii să ne mai opintim din greu pentru a învinge și această piedică.

Cum putem face acest lucru?

Prin convorbiri și conferințe pe care suntem datori să le ținem de câte ori ni se prezintă ocaziuni.

Încă din școală copiii să cunoască acest lucru pentruca la rândul lor să-și cunoască datoriile părintești și e de datoria noastră de ai înarma cu cunoștințe suficiente în această direcție. Cercurile culturală încă pot lucra cu spor în această direcție.

Să vedem acum cum înțeleg părinții de azi să-și facă educația copiilor? Greșala cea mare pe care o săvârșesc părinții în educația copiilor lor e iubirea prea mare față de ei căutând să nu li se împotrivescă pornirilor rele, ci să le facă pe cât e cu putință pe voe, sub cuvânt că la vârsta lor nu sunt capabili de vicii mari.

Deaceia părinții cred că pot lăsa să treacă fără nici o grijă toate micile lor nesupuneri și neorândueli și înșiși fac haz de aceste necuviințe — care zic ei — îi aranjază așa de bine pe copii la vârsta aceasta nevinovată.

Astfel părinții prin trecerea cu vederea promovează în sufletul copiilor lor, înclinațiuni rele și atunci când copiii au crescut mari, odată cu ei au crescut și deprinderile rele, și când copiii au ajuns în vârstă când părinții nu-i mai pot desmierda și trata ca pe niște jucării, atunci numai se tânguesc părinții de încăpățănarea copiilor și, se simt scârbiți de deprinderile rele pe care tocmai ei le-au infiltrat și le-au făcut mari, atunci ar fi bucuroși să poată plivi buruienile care le-au semănat inșiși cu mâna lor, și care acum au prins rădăcini prea adânci în sufletul copiilor; dar e prea târziu.

E foarte anevoios dacă nu chiar imposibil, să-l desveți când e mare, de relele și supărătoarele deprinderi ce și le-a însușit de tânăr. Omul dresează multe animale încă de când sunt mici, spre ai fi de folos la ceva; dar pe copil îl neglijează în această privință și după ce a făcut din el un copil rău așteaptă nebuște să iasă un bărbat cu minte. Greșala e că îi se satisface copiilor dorințe corăspunzătoare vârstei fără ca acestei dorințe să fi fost supuse legilor și disciplinii minții.

Cine nu se obicinuiește de mic a-și supune voița lui rațiunii, altora, cu greu va isbuti să și-o supune propriei sale rațiuni când va fi în vârstă când va putea face uz de rațiune.

Din ideile de mai sus reese clar cât de mult își dau părinții osteneala spre a strica propriilor lor copii.

Aș dori să ne gândim serios (și mai ales părinții să se gândească) dacă nu e o chestiune a înțelepciunii și o datorie de a porni spre alte învățături?

Meteș, 1928.

Ioan Morărescu, inv. dir.

Cercuri culturale.

„Cercul cultural Teiuș” și-a ținut ultima ședință în comuna Mihail la 18 Martie a. c. Au participat toți învățătorii- excepție făcând inv. Ioan Radu, care lipsește aproape consecutiv dela cercurile culturale. Se participă la serviciul divin, după care urmează ședința intimă. A preles inv. Ioan Josan, subiectul: „Genul substantivelor” cl. III. Invățătoarea Sia Albu a conferențiat despre „Cultivarea sentimentelor” Lecția și conferința s-au declarat de bine reușite. După amiază a avut loc ședința publică, la care a luat parte întreg satul. S-a executat cu elevii școlii un program de 18 puncte: cântări, declamări monoloage, o piesă teatrală și jocuri naționale, cari toate au plăcut publicului. Invățătoarea Elisabeta Muntean a conferențiat despre „Rostul femeii în gospodărie” fiind mult aplaudată.

Dr. E. Stanislav, medic în Teiuș, a conferențiat pe înțelesul poporului despre: Tuberculoză și modul de apărare în potriva ei” Conferința aceasta instructivă a făcut adâncă impresie, iar

distinsul conferențiar a fost ovaționat îndelungat. Lumea s-a depărtat dela aceasta serbare cu cele mai frumoase impresii. Bravo, domnilor învățători!

In ziua de 1 Aprilie a avut loc in Aiud ședința cercului cultural învățătoresc „Aiud”. Prezenți toți învățătorii, în frunte cu dl revizor M. Sasu. Public foarte puțin, ceea ce se poate atribui în prima linie lipsei de propagandă în mijlocul poporului de către conducerea cercului.

Trebue ca învățătorii să trăiască în strânsă legătură cu poporul, iar nu să fie *simpli funcționari, reci și rezervați* de cari nu îndrăznesc să se apropie țăraniile noștri dela orașe. Elevii sub conducerea dlui inv. M. Varadi, au cântat armonios trei bucăți corale și au jucat piesa teatrală „Păzitorul de noapte” alui Em. Suci. Dl Iosif Marian, președintele cercului, a conferențiat din domeniul educației, iar doamna învățătoare Aurelia Voinea a vorbit despre „Cultura viermilor de mătasă”. Asupra programului ședinței țin se observ, că poeziile alese pentru declamat absolut n'au fost potrivite. Da, trebuște pricepere și în aranjarea programului pentru serbările cercurilor culturale. Fiindcă a ține cerc cultural cu un program înjumătățit și acela slab organizat, înseamnă o muncă zădărnă. Și n-a fost aceasta intenția legiuitorului cercurilor culturale.

Tot în ziua de 1 Aprilie s-a ținut în comuna Ghibom și ședința cercului cultural „Ghibom”. Inv. R. Ionașiu a ținut lecție practică cu elevii din cl. I, subiectul: „Bunica” iar învățătoarea E. Dumitrescu a conferențiat despre „Importanța scriscitului în școala primară”. În ședința publică au conferențiat inv. Gh. Cosma despre „Originea neamului românesc” și inv. N. Dumitrescu despre „Unirea face puterea”. Elevii școlii au executat un program foarte bogat și ales, între a cărui puncte au fost trei piese teatrale declamări și coruri școlare. Publicul numeros a rămas încântat de cele văzute și auzite.

Cronica:

Un ceas

Primăvara blândă cu veselia ei plină de soare și parfum înfășora chiliile albe, așezate pe un podiș, umbrît de brazi, iar în mijloc sub umărul dealului, mănăstirea se părea un vis drag, sub o frunte fără griji. Ghiociei gingași, sărutați de primii zefiri, se oglindeau în cerul senin, sub fereastra deschisă, unde un chip frumos de fată, cu ochii pierduți în zări, depăna șiragul de mătăni.

O privii mult și nu știam cum să-i tulbur extazul. „Să mai așteptăm puțin” spun prietenei, care mă însoția. Măicuța se părea, că a auzit vorba. Plecă ochii spre noi, întrebându-ne blând, că vrem să vizităm mănăstirea? I-am răspuns afirmativ fiindcă aceasta ni era dorința. Voi să ne anunțe stăriței, dar cum aceasta nu se reîntorcea, decât peste un ceas, ne pofti în chilia ei. Afară de patul alb, mai era un bufet modest, crucificusul sub care ardea o candelă, iar în ungher lângă fereastră pianul frumos și negru cu un scaunel lângă el. Vorbim lucruri referitoare la educația elevelor din acel institut, iar mai târziu când ne-a spus că este profesoară, am rugat-o să ne cânte ceva. Ea nu ne refuză plăcerea și așezându-se la pian, cântă un imn religios, pe care nu-l voiu putea uita niciodată. Era nespus de frumoasă așa cu privirea pierdută în depărtări, cu ochi triști, ca amurgurile târzii de toamnă. Prietena mea mai îndrăznește, nu se putu reține, a nu o întreba:

— Măicuța dragă, nu te superi, dacă îți mărturisesc mirarea mea sinceră, cum o ființă asemănătoare ție și-a zăvorât viața între zidurile acestea, departe de lume. Ești tină, frumoasă, iar privirea-ți senină tradează un suflet gingaș și bun. Puteai fi așa de fericită în viață. Ea se roși puțin, rămase o clipă pe gânduri, apoi luânduș-și degetele albe depe clape zise blând:

— Tendința spre fericire o avem fiecare și în ori ce timp, dar ea este o zină amăgitoare, pe care cu greu o aflăm în viață. Și chiar dacă cineva se pare fericit, ne înșelăm, căci în ori ce zâmbet sunt suspine și'n ori ce miere un venin.

— Dar nu gândești Măicuța dragă, la cei ce-și trec viața în belșug petreceri bogății, la cei de pe treptele înalte ale societății; la artiști, glorificați? Vrei să spui, că aceștia nu sunt fericiți într'adevăr?

— Mi-ai pus mai multe întrebări deodată, de aceea dă-mi te rog voie, să-mi spun părerea pentru fiecare.

Eu cred că avuțiile mari cât și dorințele exagerate pentru câștigarea plăcerii și a bunurilor efemere, ne aduc griji de tot felul, cari ne răpesc întreg timpul și adesea ne fac locomi și egoiști. Ne aruncă în frământările banale ale lumii, unde uităm scopul adevărat al vieții. Și chiar dacă ajungem în posesia celor dorite, teama de răutatea oamenilor, de foc și hoți, vecinic ne neliniștește. Și poate oare banul să ne asigure contra boalelor, a suferințelor sufletești sau contra morții?

Cât pentru rang și onoruri sunt de părerea, că este un drum prăpăstios pe care mulți vreau să-l urce, dar nu toți îi ating culmea. Și din ce se urcă, vreau tot mai sus. Iar teama să nu se prăbușească sau să ia altul drumul înainte, le înorează fruntea.

Este greu a dobândi averi și ranguri, dar când vine vorba despre arte sau știință este și mai greu. Căci un artist sau savant cu cât este mai stăpân pe știința sau arta cu atât mai mult își

dă seama, ce puțin cunoște, iar gândul că alții mai puțin vrednici vor fi glorificați, pe când numele lor nu va fi însemnat în cartea nemuririi îi măhnăște mereu.

Vorbise frumos Măicuța, iar prietena mea rămase cu ochii pierduți pe fruntea ei înaltă și cuminte. Atunci o întrebai eu:

— Dar în prietenie, iubire și viața familiară să nu existe fericire? Zâmbi dulce, mângăindu-mi fața cu mânuța ei catifelată.

— De ce mă întrebi tu asta? Cunoști doar povestea vrunei iubiri duioasă și neîmplinită, care a căzut victimă puternicii nestatornicii? Iar când văzu, că devin mai albă, ca vâul ce-i înfășora obrazul continuă:

— Iubirea? Este sentimentul, care ni dă celea mai sincere clipe de mulțumire, dar tot ea ne îndeamnă la greșelile celea mai ridicole; adesea este otrava sufletului cea mai puternică. O lacrimă izvorâtă din durerea iubirii îngroapă cântece și zimbet, scutură de pe ramul inimii doruri și vise clădite cu trudă, dar arse în focul realității. Câți nu plâng iluziile cu jalea, care bocesc morții și câte drame mute și comedii nescrise nu închid sărmanele noastre inimi. Tinereța trece mai repede de cum credem, petrecerile ne plictisesc, oamenii adesea ne aduc la disperare: familia încrețește fruntea cu multele ei griji și necazuri: iubirea dispare ca norii în munți și abia atunci vezi, că lumea este un trădător, care face promisiuni de fericire și nu le împlinește. Și chiar dacă le-ar împlini nu ne mulțumește inima. Dar să zicem că ne-ar da fericirea. Cât timp va ține aceasta fericire? Poate ea să dureze mai mult ca viața? Atunci ce te va însoți oare în eternitate? O sumă de bani, coroane pe frunte, numele glorios sau inima dragă, căreia te-ai închinat ca unei zeități pe pământ? Nu, căci acestea nu sunt ale noastre, chiar pentru că nu le putem duce cu noi.

— La o singură întrebare te rog a-mi mai răspunde Măicuța dragă. Când sufletul îți este măhnit, dureri adânci te torturează tainic și zilele fără soare nu se mai sfârșesc de pe orizontul vieții, spune-mi te rog, care este alfabetul tratamentelor?

— Durerea? De ce te întristează acest fortificant energetic, care vindecă patimile, spală prin lacrimi inima, dând gândirii nevinovăția primitivă, reîmprospetând judecata și curajul? Tu nu știi că ea ne înfrumusețează sufletul cu florile înțelepciunii; ne trezește la o viață nouă, făcându-ne blânzi, umani înțelegători. Tratamente? Încearcă a nu te adânci prea mult în haosul dorințelor deșarte. Mărgineșteți pretențiile și dacă nu îți este teamă de tine însuși petrece cât mai mult singură gândind la cuvintele unui înțelept: „De câte ori am petrecut între oameni, m'am întors mai puțin om”. Nizuește a înțelege, că ești o frântură din tot, din Dzeu, căruia trebuie să-i închini sufletul și viața ta; lasă-ți inima stăpânită de acea credință visătoare, de acea poezie religioasă care ne învață a pricepe înțelept locul ce-l avem în lume. Și

atunei vei aprinde o candelă în infinit, trăind o viață vecinică, gustând suprema fericire.

Poate am mai fi'trebat ceva pe Măicuța, dacă toaca mănastirii n'ar fi vestit vecernia. Glas dulce de clopot străbătea valea, apoi se ridica spre cer, ca o rugăciune. La auzul lui Măicuța ingenunche, sărută sfios chipul Mântuitorul, pe care tremura un mănunchiu de raze. Privirea ei blândă ardea în flăcările evlaviei și ale iubirii, iar buzele pe jumătate deschise, șoptiau rugăciuni.

— Măicuța dragă, zic eu, când o văd că se ridică, spune cum îți vom putea mulțumi dragălașia? Nu vom uita niciodată ceasul acesta petrecut, lângă sufletul tău curat și bun.

Ea mă privi cu dragoste; luă cartea de rugăciuni și-mi alese un chip sfânt, care reprezenta inima lui Isus „Privește-o în ceasurile de durere și iubește-o numai pe ea”. O lacrimă ferbinte îi atinse mâna ca de zăpadă. Atunci îmi cuprinse capul între palme zicând:

„Sub zimbetu-ți cald și drag, eu ghicesc un nor de ploaie:

„E tăcerea suferinții ce n' inimă ți-a'ncremenit

„Căci nimeni n'ai voit să știe de ce ți-e sufletul măhnit;

„Și nimeni n'a simțit căldura lacrimii ce a curs ades'

„Și nici un suflet drag și blând durerea nu ți-a înțeles“.

-- De azi înainte sunt sora ta, iubește-mă și vino la mine.

Ieșirăm. Starița ne-a dat voie să vizităm însemnătățile institutului dar nimic nu ni-a rămas atât de viu în minte, ca chipul Măicuți. Era târziu când ne-am întors acasă. Soarele dispărea după creste. Un plâns discret se lămurea pe marginea orizontului în roșeața depărtării. Valea părea prinsă într'o pânză aurie, frântă din când în când de chipuri dragălașe ce grăbiau spre vecernie.

Aurora Popa Inv.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate con No. 1199—1928 științios de către cei vizați.

Obiect: *Ținerea în ordine a inventarelor școlare.*

Am constatat, că unele direcțiuni nu țin în bună ordine inventarele școlare. Așa unele inventare sunt scrise pe *simple pelice de hârtie*; într'altele nu sunt introduse toate obiectele aparținătoare școlael, iar în alte inventare se introduc obiectele deavalma, numai cu numele, fără de a se arăta proveniența și valoarea obiectelor. O astfel de ținere a inventarelor școlare denoată, o mare neglijență și nepăsare din partea directorului respectivei școlael; lucruri nepermise cari trag după sine aplicarea de sancțiuni,

În consecință atragem atențiunea tuturor celor vizați, ca pe viitor să țină în cea mai bună ordine inventarele școlare. Unde aceste ar lipsi, să se întocmească în timpul cel mai scurt, punând în vedere că vom aplica aspre sancțiuni față de toți aceia, cari nu vor purta o bună și corectă evidență despre *mobilierul, bibliotecă și materialul didactic al școlii. De executarea conștiențioasă a prezentului ordin facem responsabili în prima linie pe domnii subrevizori școlari de control.*

No 1200—1928

Obiectul: Biblioteci gratuite.

Aducem la cunoștiința tuturor școlilor, cari nu dispun de nici un fel de bibliotecă, că pot obține această bibliotecă dela biroul nostru, dacă ni-se va cere de urgență.

Revizor, *M. Sasu.*

Cărți și Reviste.

Au apărut:

— *„Bani albi pentru zile negre“*, teatru popular instructiv de Marian Sasu, Aiud 1927. Prețul 2 lei. Broșurica aceasta, de 21 pagini, formează al 2-lea număr din Biblioteca Revistei „Amicul Școlaei“. Teatrul ce cuprinde se poate juca cu înlesnire de către elevii mai mărișori ai școalelor noastre primare, propagând prin aceasta, în mijlocul poporului nostru românesc dela sate, frumoasele principii de cruțare și bună chivernisire a banului.

— *„Școala Creatoare“* (individualitate-personalitate) de Iosif I. Gabrea. București, Editura Casei-Școlaei, 1927. O lucrare pedagogică monumentală, care tratează pe larg importanța problemă a individualității și personalității; o problemă care a preocupat spiritele celor mai de seamă pedagogi ai trecutului și prezentului nostru. O recomandăm cu toată căldura.

— *„Revista Gen. a Invățământului“*. An. XVI. No 3. Martie 1928 Buc.

— *„Viața Școlară“*. An. V. No. 3 Martie 1928 Satu-Mare.

— *„Revista Asociației Invățătorilor Mehedințeni“*. An. I, No. 3 Martie 1928 Turnu-Severin.

— *„Foaia Școlară“*. An. IV. No. 3. Martie 1928 Oradea-Mare.

— *„Școala Noastră“*. An. V. No. 7. Aprili 1918 Zălau.

— *„Graiul Dăscălesc“*. An. I. No. 4. Aprilie 1928 Sighișoara.

— *„Gazeta Invățătorilor“*, foie pedagogică independentă, apare săptămânal. An. IV. No. 4—5. Aprilie 1928 Șimleul-Silvaniei.

ȘTIRI.

— *Dorim tuturor colaboratorilor și abonaților noștri sărbători vesele și fericite.*

— *Revista noastră se tipărește în rândul acesta pe 16 pagini, în urmăre proximal ei număr va apărea numai peste două săptămâni.*

— *Toți restantierii sunt rugați cu stăruință să urgent abonamentul pentru ca să putem acoperi tuelile împreunate cu tipărirea și expedier*

— In 7 l. c. au fost expediate
 Aprilie. Cu regret însă am în
 dispun de numerarul rec
 țători nu-și pot prim
 îndurând mult
 vom fac
 să-și poată ridica cât mai

...atori sunt rugați să ne caute și recomande
 papetărie și manufactură. Dela conducător, pe lângă
 per, se recere să mai depună și oare-care garanță in
 numărăr sau efecte de valoare. A se adresa direct dlui M. Sasu,
 președintele Cooperativei.

— La cererea și stăruința dlui revizor M. Sasu, Consiliu
 județului Alba a votat în ședința din 6 l. c. 10.000 lei pentru
 fondul de edificare al Căminului nostru învățătoresc din Alba
 Iulia.

— Banca Învățătorilor S. A. Cluj a lansat in zilele aceste
 noi prospecte de emisiune. S'au emis 6000 bucăți acții noi in
 valoare nominală de Lei 250, plus 20 lei spese de emisiune.
 Neacționarii vor plăti acția cu 260 lei. Indemnăm pe învățătorii
 noștri să subscrie cât mai multe acțiuni dela aceas'a bancă
 învățătorescă. Subscrierile se pot face chiar și la Revizoratul
 școlar Aiud.

Poșta Redacției. Dșoarelor învățătoare din „Cercul cultu-
 ral Meleș.

Cererea DVoastre, privitoare la vacanța Paștilor, deși redac-
 tată in ziua de 1 Aprilie, totuși in urma puternicelor motive
 invocate — dupăcum vedeți — a fost pe deplin satisfacută de către
 autoritățile noastre școlare!! . . .